

ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 43,000 ਲਗਭਗ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਚਪੜਾਸੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 36,000 ਲਗਭਗ ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ 1991 ਤੋਂ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 1990 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 1334 ਵਿੱਚ ਐਕਸਪਟੇਡ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 4, 12, 14, 16, 17, ਅਤੇ 19। ਇਹਨਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ।

(11) ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ, ਅਸੀਂ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਪਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(12) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਅਨੁਚਿਤ ਕਿਰਤ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ, ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਜੇ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1990 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 640

20 ਜਨਵਰੀ, 1998

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਵੋਲਯੂਮ . II-Rl. 6.17 — 'ਪਰਿਵਾਰ'—ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇ — ਨਿਯਮ ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੇ ਨਾ ਹੋਣ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ ਵਰਗੇ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਾਜਬਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ, ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ। ਉਹ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹਨ। ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਿਯਮ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਖੰਡ II ਦੇ ਨਿਯਮ 6.17, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 10)

ਚਾਰੂ ਤੁਲੀ, ਡੀਏਜੀ, ਪੰਜਾਬ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਰਵਿੰਦਰ ਚੋਪੜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) ਕੀ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ‘ਪਰਿਵਾਰ’ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਅਣਵਿਆਹੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਤੱਥ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(2) ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਲ 1973 ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ 1985 ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ 1989 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 11118 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।

(3) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ ਕਪੂਰ ਐਸ.ਪੀ. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਫੈਮਿਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, 1964 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, “ਮਾਪੇ (ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਪਿਤਾ) ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ‘ਪਰਿਵਾਰ’ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(4) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ

ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। 6 ਫਰਵਰੀ, 1990 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ "ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਫੈਮਿਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, 1964 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ" ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਦੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(5) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ 1951 ਦੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ 1964 ਦੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

(6) ਮੌਜੂਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ) ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸ੍ਰੀ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਦੇ ਪਿਤਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਪੀਲ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਜੀਵਿਤ ਮੈਂਬਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ. ਮਾਂ ਕੋਲ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਾਗਵੰਤੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ*, (1)।

(7) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 1951 ਦੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਲਈ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ "ਸਿਰਫ ਪਤਨੀ, ਜਾਇਜ਼ ਬੱਚਾ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ"। ਅੱਜ ਵੀ, ਨਿਯਮ 6.16-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ (ਗੋਦ ਲਏ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਸਮੇਤ ...) ਨੂੰ ਮੌਤ-ਕਮ-ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਗ੍ਰੈਜੂਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਹੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ "ਜ਼ਖਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਸਧਾਰਨ ਪੈਨਸ਼ਨ" ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਆਇ VIII ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(1) (1989) 4 SCC 397

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਭਾਗ III। ਨਿਯਮ 8.34 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਛੱਡਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੌਤ-ਕਮ-ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਗ੍ਰੈਜੂਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੈਪਟਰ VIII ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਲਈ ਨਿਯਮ 6.17 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਬਹਿਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਤਰਕ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) ਕਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਅਗਲਾ' ਅਗਲਾ ਰੱਬ, 8 ਤੇਰੇ ਮਾਪੇ'। XNotreventn ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਲਈ ਨਿਯਮ 6.17 ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਇਹ ਤਰਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ. ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ- ਹਾਂ।

(9) ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਕਸਰ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਪੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(10) ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ ਵਰਗੇ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਾਜਬਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ, ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ। ਉਹ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹਨ। ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਿਯਮ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਖੰਡ II ਦੇ ਨਿਯਮ 6.17, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

(11) ਇਹ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ

ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਫਰਵਰੀ, 1990 ਤੱਕ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਵੰਬਰ, 1985 ਵਿੱਚ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ 12 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਫੈਮਿਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਾਧਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਪਮਾਨ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਨੁਚਿਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

(12) ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(13) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1, ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 12% ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਇਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਟੋਕਨ ਲਾਗਤ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 1000.

(14) ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਐਨਸੀ ਖਿਚੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ. ਜੇ.

ਰਘੁਬੰਸ਼, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1991 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 422

3 ਫਰਵਰੀ, 1998

ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963-S.5—12 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ—ਵਿੱਤੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਆਧਾਰ
ਵਜੋਂ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ